

Cipriano de Rore

Il primo libro de magrigali a quattro voci

(G. de Buglhat & A. Hucher, Ferrara, 1550)

– válogatás –

A:N:S Chorus: Bárány Péter, Kéringér László,
Ujházy Márton, Benkő Pál; vezényel Bali János

&

Pétery Dóra (organetto), Davidovics Igor (lant)

fordítások: Lax Éva (1–3, 5–8.), Bali János (4.)

1. Signor mio caro [Petrarca verses levele G. Colonna érsekhez]

Kedves uram, minden gondolatom híven arra irányul,
hogy láthassalak téged, kit elmémben mindig is látok:
ám rossz sorsom (és ugyan mi lehet ennél rosszabb?)
visszatart és másfelé fordít, bolyongani késztet.

Tetejébe még az Ámor által táplált édes vágy is
a halálba taszít, hogy szinte észre sem veszem;
és miközben a drága szempárt hiába kérlelem,
bárhol vagyok is, csak sóhajtozom éjt nappá téve.

Uram iránti szeretetem és egy hölgy iránti szerelmem
a kettős rablánc, melyhez sok gyötrellemmel
kötődöm, mivel magam kötöttem meg magam.

Egy zöld babért, egy nemes oszlopot,
az egyiket tizenöt, a másikat tizennyolc éve
hordozom szívemben, és soha nem is szakadtam el tőlük.

2. La giustizia immortale [G. Cinzio]

A halhatatlan igazságtétel
nem mulasztja el, hogy megjutalmazza azt,
aki jót cselekszik, és büntesse azt, aki gonosz.
És ha egy erényekkel teli lelken néha
fájdalom vagy csüggedés vesz erőt,
attól még nagyobb lendülettel áll fel és cselekszi a jót,
és az élete is sokkal derűsebb lesz.
Ellenkezőleg, aki a rossz cselekedeteiben
örömet talál és ebben tölti egész életét,
megtapasztalja, hogy Isten, jóllehet túri ezt,
oly kint készít elő számára a nagy öröm közepette,
hogy a bűnnel egyenértékű lesz a szenvedés.

3. Qual è più grande, o Amore [anon.]

— Mi a nagyobb, Ámor,
e hölgy kegyetlensége vagy az én fájdalmam?
— A te fájdalmad örök,
és ő kegyetlenebb minden pokolnál.
— Mi a több, az ő szépsége vagy az én hűségem?
— Elmondom, hogy végre befejezd sirámaidat:
nincs, ameddig csak a szem ellát,
nála szebb, és nálad hűségesebb.

4a. *Anchor che col partire* [Alfonso d'Avalos?]

Még ha mikor elmegyek,
úgy is érzem, meghalok,
elmennék minden órában, minden percben:
oly nagy örömét érzem
az életnek, mit elérek visszatértemben:
így hát napjában ezerszer s ezerszer
tőled elmenni vágyom:
oly édesek visszatéréseim.

4b. *Anchor che col partire – G. dalla Casa diminutiója* (1584)

5a. *La bella, netta, ignuda e bianca mano* [anon.]

A szép, tiszta, meztelen és fehér kéz,
annak az arcnak mennyei szépsége
az édes, és oly emberséges beszédével,
Hölgyem, annyira felkavart engem,
hogy már nem is érzem keblemben a szívemet.
Te akkor raboltad el tőlem,
mikor a szemekkel, melytől az ég is elhomályosul,
megmutattad neki az utat, melyet Amor jelölt ki.
Okosan tette, hogy odament, mert még a
Paradicsomban sem lehetett volna boldogabb.
Ami engem illet, meg vagyok elégedve ezzel az állapottal.

5b. *La bella, netta, ignuda e bianca mano – G. dalla Casa diminutiója* (1584)

6a. *Non è ch'il duol mi scemi* [anon.]

Nem lankad a fájdalom és nem lohad a tűz sem.
Annyira éget a tűz örökké, és nyomaszt a fájdalom,
hogy nem is hívok mást segítségül, mint a halált.
De mikor bánattal telve és életuntan
észreveszek két ily gyönyörű szemet, érzem, hogy
a tűz egy csapásra kemény jéggé változik,
és a fájdalom édes gyönyörre,
s akkor tényként tapasztalom meg,
hogy egyetlen tekinteted képes a már kihűlt szívem
élő, üdvözült és boldog szívvé változtatni:
így hát te vagy az én igazi üdvözítőm.

6b. *Non è ch'il duol mi scemi – G. dalla Casa diminutiója* (1584)

7a. *Io canterei d'amor* [Petrarca szonett-részlete]

Én oly különös módon énekelnék a szerelemről,
hogy a kőkemény szívből ezer sóhajt
fakasztanék, és ezernyi hó vágyat
gyújtanék a fagyos elmében;
és látnám, amint a szép arc gyakorta elsápad,
és a szemek könnybe lábadnak, és tekintetük olyan,
mint azé, ki a másik ember gyötrelmét
és a saját vétkét túl későn bánja meg. [...]

7b. *Io canterei d'amor – G. Bassano diminutiója* (1591)

8. *A la dolce ombra* [Petrarca sestinája, a congedo nélkül]

A szép lombok édes árnyékába
menekültem futva egy könnyörtelen fény elől,
mely a harmadik égből perzselt engem idelenn;
és a dombokon már megolvasztotta a havat
a szerelmes szellő, mely az időt megújítja,
és virágoztak a lankákon a füvek s az ágak.

Senki a világon nem látott még ily bájos ágakat,
a szél sem lengetett még ily zöldellő lombot,
mint ahogy nekem azon a tavaszon mutatkozott:
annyira, hogy az égető fénytől menekülve
nem akartam a dombok árnyékába húzódni,
hanem oly fa alá, mely az égnek a legkedvesebb.

Egy babérfa védelmezett akkor az ég sugaraitól,
s én a szép ágaktól elbűvölve sokszor mentem
aztán erdőkön és dombokon keresztül,
de soha nem találtam fatörzset, sem lombot,
melyet a napsugár így megtisztelt volna
azzal, hogy nem változik az évszakok váltásával sem.

De egyre állhatatosabban, időről időre
követve a hangot, mely az égből szólított engem,
és egy gyengéd, tiszta fény kíséretében
mindig hűségesen visszatértem a régi ágakhoz,
akkor is, mikor a fák elhullatják lombjaikat,
és akkor is, mikor a napsütéstől zöldellenek a dombok.

Erdőket, sziklákat, mezőket, folyókat és dombokat,
minden teremtet dolgot legyőz és megváltoztat az idő:
ezért én bocsánatot kérek e lomboktól,
ha sok év leforgása után
úgy döntöttem, elhagyom az igéző ágakat,
tüstént, amint kezdtem világosságot látni.

Oly nagyon elbájolt korábban az édes fény,
hogy a magas hegyeket is örömmel másztam meg,
csak hogy a szeretett ágak közelében lehessenek:
most már rövid az élet, és a hely és az idő
más ösvényt mutatnak nekem az ég felé haladni
és gyümölcsöt érlelni, nem csak virágot és lombot.